

9/6/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Bevolkingsonderzoek en
Medische Ethiek

Opgesteld door

Aan

Minister MMZ

Deadline: 12 juni 2024

nota

Reactie op GR-advies over Verbetermogelijkheden in het
bevolkingsonderzoek borstkanker

Datum

29 mei 2024

Kenmerk

3842916 -1057112-PG

Bijlage(n)

1 brief aan TK

1. Aanleiding

Op 12 maart 2024 publiceerde de Gezondheidsraad (GR) het advies over de verbetermogelijkheden in het bevolkingsonderzoek borstkanker. U heeft dit GR-advies eveneens op 12 maart 2024 aan de Kamer aangeboden met de toezegging voor de zomer met een beleidsreactie te komen. Met deze brief geeft u gevolg aan de door u gedane toezegging.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde brief te ondertekenen en uiterlijk 12 juni 2024 aan de Tweede Kamer aan te bieden. Dit vanwege de reactietermijn van 3 maanden.

3. Kernpunten

De GR beoordeelt de nut-risicoverhouding van het bevolkingsonderzoek naar borstkanker in de huidige opzet als gunstig. Om te beoordelen of het bevolkingsonderzoek naar borstkanker verder verbeterd kan worden, heeft de GR gekeken naar verschillende mogelijkheden hiertoe. U gaat in uw brief in op de adviezen van de GR over deze mogelijkheden en u geeft, waar van toepassing, een reactie.

- Aanpassing leeftijdsgrenzen en uitnodigingsinterval: de GR adviseert geen ingrijpende wijzigingen op dit vlak door te voeren. Onder andere omdat er de komende jaren ontwikkelingen worden verwacht, die kunnen leiden tot een aanzienlijke verbetering van het bevolkingsonderzoek.
Beleidsreactie: Dit advies van de GR wordt overgenomen. Ten aanzien van de genoemde ontwikkelingen worden, waar mogelijk, al stappen gezet richting de toekomst. Het RIVM-Centrum voor Bevolkingsonderzoek (RIVM-CvB) is gevraagd relevante voorbereidingen te treffen voor de verwachte ontwikkelingen.
- Artificiële Intelligentie (AI): Vanwege de snelle ontwikkelingen op het gebied van AI adviseert de GR om voorbereidingen te treffen voor implementatie van AI binnen het Nederlandse bevolkingsonderzoek.
Beleidsreactie: Dit advies van de GR wordt overgenomen en het belang om nu al in te spelen op het belang van AI wordt onderschreven.
- Risicostratificatie: de GR geeft aan dat voordat risicostratificatie toegepast kan worden, eerste verschillende vraagstukken beantwoord moeten worden.

Beleidsreactie: Naar aanleiding van de motie van de leden Westerveld en Paulusma¹ om de bevolkingsonderzoeken in de toekomst meer in te richten op basis van het risicoprofiel van de deelnemer heeft VWS de GR gevraagd te adviseren over de toekomstige mogelijkheden voor de inzet van risicostratificatie bij de bevolkingsonderzoeken naar kanker.

- Tomosynthese en andere beeldvormende technieken: digitale mammografie is op dit moment de aangewezen test voor het bevolkingsonderzoek naar borstkanker. Tomosynthese is een vorm van mammografie die mogelijk op termijn de digitale mammografie kan vervangen. De toepasbaarheid hiervan binnen het bevolkingsonderzoek wordt momenteel onderzocht.
- Borstdichtheid: voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel adviseerde de GR in 2020 om geen aanvullende MRI aan te bieden omdat het vanwege de benodigde langjarige investeringen in infrastructuur en personeel geen toekomstbestendige oplossing is. Daarom adviseerde de GR een proefbevolkingsonderzoek uit te voeren naar Contrast Enhanced Mammography (CEM). Het proefbevolkingsonderzoek start in het najaar met de inclusie van de mensen uit de doelgroep. In het proefbevolkingsonderzoek zal ook worden gekeken naar verkorte MRI.
- Pijn bij mammografie: Mammografie wordt door een deel van de vrouwen als pijnlijk of oncomfortabel ervaren. De GR heeft daarom gekeken naar verschillende mogelijkheden om de pijn of het ongemak ervan te verminderen. Uit studies blijkt dat schriftelijke en mondelinge informatie pijn en ongemak het beste kan verminderen.

Beleidsreactie: RIVM-CvB en BVO-NL zetten volop in op informatieverstrekking, bijvoorbeeld met een speciale pagina over pijnbeleving. Verder is ZonMw gevraagd om bij een subsidieoproep binnen het programma 'Vroege opsporing' pijnbeleving als thema mee te nemen.

- Deelname en gegevensuitwisseling: de GR vindt het van belang dat er blijvend wordt geïnvesteerd in het bereiken van groepen met een lagere deelname. Ook wijst de GR erop dat gegevensuitwisseling essentieel is.

Beleidsreactie: Het RIVM-CvB en BVO-NL werken aan initiatieven om de toegankelijkheid van alle drie de bevolkingsonderzoeken naar kanker te verbeteren. Dit doen ze door onder meer de wijk in te gaan voor voorlichtingsbijeenkomsten en te werken aan het toegankelijker te maken van de informatievoorziening over de bevolkingsonderzoeken.

Met het wetsvoorstel Verzamelwet gegevensverwerking II wordt beoogd een wettelijke grondslag te realiseren voor de gegevensuitwisseling.

- Preventie van borstkanker: De GR zou graag zien dat er meer wordt ingezet op het voorkomen van borstkanker.

Beleidsreactie: U geeft aan dat u verwacht dat met de uitvoering van het NPA en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) tegemoet wordt gekomen aan de wens van de GR om meer in te zetten op de preventie van borstkanker.

U bedankt de GR voor zijn uitgebreide en inzichtelijke advies. Eveneens erkent u dat er op dit moment (nog) geen grote wijzigingen doorgevoerd kunnen worden in het bevolkingsonderzoek maar dat u vol energie zal werken aan het voorbereiden van de implementatie van de toekomstige verbetermogelijkheden.

¹ Kamerstukken II 2023-24, 36 376, nr.6

Datum

29 mei 2024

Kenmerk

3842916 - 1067112-PG

Tot slot gaat u in op het uitnodigingsinterval dat op dit moment rond de 28 maanden ligt. De Kamer zal eind 2024 opnieuw geïnformeerd worden over het uitnodigingsinterval.

Datum
29 mei 2024

Kenmerk
3842916 -1067112-PG

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

In december 2023 is de Kamer geïnformeerd² over verschillende moties en toezeggingen rond het bevolkingsonderzoek borstkanker (het uitnodigingsinterval, de screening van cliënten met zeer dicht borstweefsel door middel van contrastmammografie, pijnbeleving bij het borstsonderzoek). In bijgevoegde brief komen deze onderwerpen eveneens aan bod.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

Borstkankervereniging Nederland (BVN) heeft kritisch gereageerd op het GR-advies en geeft aan dat het advies 'weer afwachten' betekent waardoor verbeteringen op korte termijn niet te verwachten zijn.

c. *Financiële en personele gevolgen*

N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*

N.v.t.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*

Er is intern afgestemd met de directie Financieel-Economische Zaken en interdepartementaal met het ministerie van Financiën. Verder is er afgestemd met het RIVM-CvB en het secretariaat van de Gezondheidsraad heeft meegelezen op feitelijke onjuistheden.

f. *Gevolgen administratieve lasten*

N.v.t.

g. *Toezeggingen*

Toezeggingen afgedaan:

- ID 11610 om voor de zomer met een beleidsreactie op het GR-advies te komen.
- ID 11383 om de Kamer voor de zomer te informeren over het uitnodigingsinterval.

Moties afgedaan:

- ID 4342 van de leden Westerveld en Mohandis over de CEM zo snel mogelijk aanbieden.

Toezeggingen gedaan:

- De Kamer aan het einde van dit jaar met een brief over de Monitors Bevolkingsonderzoeken naar Kanker informeren over de mogelijke invulling om voorbereidingen te treffen voor de implementatie van AI binnen het bevolkingsonderzoek naar borstkanker.

² Kamerstukken II 2023-24, 32793, nr. 707.

- De Kamer eind 2024 opnieuw informeren over het uitnodigingsinterval bij het bevolkingsonderzoek naar borstkanker.

Datum
29 mei 2024

Kenmerk
3842916 -1067112-PG

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.